

ОТЧЕТ
На Управителния съвет
за дейността
на
Търговско-промишлена палата
Стара Загора
за 2017 г.

ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА

Съдържание

ПАЛАТАТА - В УСЛУГА НА БИЗНЕСА	3
АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ	3
ИНФОРМАЦИОННИ И КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ	4
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	4
Направление Качество	5
Направление Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници	5
Преводи и легализация	6
Направление Екология	6
Център за търговска медиация	
Съдействие за въвеждане на изискванията на Общия регламент на ЕС	
за защита на личните данни	6
Издателска и медийна дейност	7
Изложби, конференции и други бизнес форуми	8
Професионално образование и обучение	8
Финансови услуги	9
Сектор Туризм	9
Регионален академичен център Стара Загора	9
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	10
Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС	10
<i>Европейски информационен и иновационен център</i>	10
<i>Информация за единния европейски пазар</i>	10
<i>Излизане на международни пазари</i>	11
<i>Технологичен трансфер и иновации</i>	11
<i>Достъп до финансиране</i>	11
<i>Двупосочна връзка между предприемачите и европейските институции</i>	12
<i>Двустранни връзки със страни от ЕС</i>	12
<i>Сътрудничество със страни членки на ЕС от Центр. и Източна Европа</i>	13
Сътрудничество с американски програми и организации	13
Сътрудничество с Балканските страни	13
Сътрудничество с Русия и Украйна	13
Сътрудничество с други страни	13
УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ	
И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ	14
Участие в усъвършенстване на нормативната база	
в регионални и национални съвети и програми	14
Участие в социалния диалог	15
СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ	15
Сътрудничество с БТПП и другите регионални палати/камари	15
Сътрудничество с други регионални и национални организации	16
Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост	17
Връзки с обществеността	17
ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА	17
Членове на Палатата	17
Управителен и Контролен съвет	19
Оперативен екип на Палатата	20
Материално-техническа обезпеченост	20
Финансово-икономическо състояние	20
ПРИЛОЖЕНИЯ	22

Уважаеми членове на Търговско-промишлена палата – Стара Загора,

И през 2017 г., подобно на последните няколко години, националната и международна обстановка, също така и бизнес климата бяха сложни и противоречиви. Относителната икономическа стабилизация беше съпътствана с глобални международни сътресения. Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да полага усилия, използвайки натрупания си опит, знания и авторитет, с помощта на своите национални и международни партньори, за да бъде максимално полезна на своите членове и на бизнеса в региона.

Какво успяхме да свършим заедно с екипа на Палатата през 2017 г. ?

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА

Търговско-промишлена палата – Стара Загора продължи да утвърждава позицията си на уважавана и търсена институция за бизнес информация, консултации и активно съдействие при решаване на широк кръг въпроси както от малки и средни фирми и отделни предприемачи, така и от големи фирми и организации от всички сфери в региона. Тя често беше първата институция, към която се обръщаха потенциалните инвеститори за достоверна информация и съдействие. Изключително разнообразни бяха темите, по които бизнесът се обръщаше към нас - адресна информация, режими за движение на определени стоки в конкретни страни, изисквания за регистрация на фирми, маркетингови услуги, търсене на информационни източници, търговски и кооперационни партньори, източници за финансиране, съдействие на образователни и културни институции, НПО и др. Палатата продължи да бъде активен и търсен партньор по национални и международни проекти, като затвърди позициите си на водеща организация в неправителствения сектор в региона.

Основна задача през годината беше съдействие за решаване на може би най-големия проблем на бизнеса - недостига и ниското качество на работници както със средно, така и с висше образование. Тази задача остава изключително актуална и за следващите години.

По-нататък ще се спрем по-подробно на основните направления от дейността на Палатата.

АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

През годината Палатата продължаваше да предлага традиционните административни услуги:

- Вписване на български фирми и чуждестранни представителства в Търговския регистър на Българска търговско-промишлена палата;
- заверка на документи, свързани с международната дейност на фирмите;
- Издаване и заверка на сертификати за произход;
- Съдействие за издаване на покани-декларации за бизнес пътуване на чуждестранни граждани в България;
- Съдействие при регистрация на фирми в GS1 България, определяне на фирмени префикси GS1, GLN и идентификационни номера GTIN-8.

Търговски регистър (ТР) на БТПП. Поради незадължителния характер на вписването на фирмите в ТР на БТПП и поради това, че то е еднократен акт и вече почти всички активни фирми в региона са вписани, броят на новите вписвания намалява. Но не може да се отрече полезността на регистъра, защото в него се поддържа много по-голямо количество информация за реалната бизнес дейност на една фирма в сравнение с Търговския регистър на Агенцията по вписванията (АВ). Регистърът дава възможност за търсене по различни критерии, което засега не е реализирано в ТР на АВ. В тази връзка, основна наша задача е фирмите да бъдат убедени, че е от съществена полза за тях поддържането на актуална информация в ТР на БТПП, тъй като ежедневно наши и чужди фирми осъществяват търсене за намиране на контрагенти в публичната част на регистъра и ако една фирма съществува там с актуализирана информация, нейните шансове да попадне на нея потенциален търговски партньор се увеличават значително. Възможност за вдъхване на нов живот на ТР на БТПП е комбинирането му с продуктов каталог на фирмите и по-нататъшното му развитие като система за онлайн търговия.

Издаването на сертификати и заверката на документи е една от рутинните дейности на Палатата и нейната интензивност силно се влияе както от промяната на законодателната ни уредба, така и от конюнктурата на вътрешните и външни фактори.

Системата GS1 е система от глобални стандарти, които позволяват уникална идентификация на стоки, услуги, логистични единици, локации и амбалаж за многократна употреба, във всяка точка от веригата за снабдяване. БТПП и Националната система от палати/камари са изключителни партньори и дистрибутори на услугите на GS1 за България. За периода 6 фирми от региона са станали членове на клуб GS1 (стоките им са кодифицирани с баркод GS1). Въпреки че за сега другите услуги на GS1 се ползват от малък брой фирми в България, основно от клонове на международни концерни, те са с голям потенциал и ние имаме специализиран служител-консултант по тях. Непосредствена задача на Палатата е популяризиране на предимствата, до които води използването на глобалните стандарти, което ще накара по-голям брой фирми да се включат в системата GS1.

За членовете на GS1 България се поддържа база от данни, както и основни данни за регистрираните фирми се изпращат към Глобалния регистър на членовете на Националните организации GS1 (GEPIR). Всички нови и

корекционни данни се отразяват в базата непосредствено след възникването им както в Катола на членове на GS1 България, така и в GEPIR.

В таблица са показани данните за извършените административни услуги за 2017 г.

Година	Вписвания и промени в ТР	Издадени сертификати за произход	Съдействие за покани за чужденци	Заверени подписи и фактури	Приети счетоводни годишни отчети на фирми	GS1
2016	49	387	56 покани /83 лица	80	50	6
2017	44	447	49 покани /71 лица	60	50	4
2016/2017 (%)	89,00%	115,00 %	87,00% /85,00%	45,02%	100,00%	66,66%

Като цяло, през последни години се забелязва общата тенденция за намаляване на ползваните административни услуги на Палатата, което е в резултат от присъединяването на България към ЕС.

Предлаганата от ТПП - Стара Загора услуга за съдействие и улеснение на фирмите при изготвянето и заверката на покани-декларации за бизнес пътуване на чужденци в България в рамките на новия режим, запазва своето положително значение и продължава да се ползва от клиентите на ТПП.

Основните акценти в работата по административните услуги през отчетния период бяха фокусирани върху:

- запазване на ролята и значението на Единния доброволен търговски регистър на БТПП като сигурен и авторитетен източник на информация за актуалния статут и надеждността на българските фирми, гаранция за сигурност при осъществяване на търговски взаимоотношения между български и чуждестранни партньори;
- продължаване на сътрудничеството между БТПП, регионалните палати и браншовите организации за обсъждане, изработване и отстояване на общи позиции по проблеми, касаещи икономиката на страната и отделните браншове, ефективността на предприетите мерки за справяне с кризата, проблемите на предприемачите от региона. Подготвят се съвместните предложения, които се представят пред съответните компетентни държавни и местни органи и институции. Анализът на резултатите от срещите показва, че те са особено полезни и конструктивни както за укрепване на Единната система, така и за издигане позициите на РТПП/К в региона и за реклама на нашите дейности и услуги;
- утвърждаване на ролята и значението на Единната система на Българските търговско-промишлени палати/камари като важен фактор за подкрепа и защита на интересите на българските предприемачи.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Услугите, които Палатата предлагаше през 2017 г., могат да бъдат систематизирани в следните области:

Предоставяне на бизнес информация

- Фирмена информация
- Източници за финансиране
- Информация, свързана с международна търговия
- Нормативна уредба
- Статистическа информация
- Информация за панаири и изложения
- Информация за курсове и обучения

Консултантски услуги

- Намиране на търговски партньори
- Възможности за кандидатстване за финансиране, разработване на проекти, управление на проекти
- Разработване на бизнес планове
- Маркетингови проучвания
- Консултации по правни, митнически, данъчни, финансови и счетоводни въпроси, преговори и решаване на търговски спорове
- Консултации за стартиране на бизнес и регистрация на фирма
- Консултации в областта на рекламата и PR дейности

Съдействие в следните области:

- Организиране на фирмени презентации и корпоративни събития
- Организиране на участия в международни панаири и изложения, бизнес мисии, срещи, делегации и др.
- Организиране на обучения
- Семинари и дискуссионни кръгли маси по актуални бизнес въпроси
- Графичен дизайн, изработване на мултимедийни презентационни материали, предпечат; уеб дизайн и поддръжка на корпоративни интернет сайтове, вкл. SEO оптимизация и др.
- Публикуване на годишни счетоводни отчети
- Превод и легализация

Услугите на Палатата бяха търсени не само от малки и средни фирми, но и от фирми с добре развит и структуриран бизнес. През отчетния период най-търсените услуги бяха:

- Търсене на бизнес партньори (за износ на собствена продукция, директен внос, кооперирано производство, аутсорсване за производство на елементи)
- Участие в двустранни бизнес срещи, панаири, изложби и кооперационни борси в страната и чужбина
- Търсене на финансиране на бизнес проекти от вътрешни и международни източници
- Консултации и съдействие при разработване на рекламни стратегии, на презентации и интернет сайтове
- Промоция на дейността на фирмите.

Услугите на Палатата се актуализират въз основа на проучванията на потребностите и обратната връзка с потребителите. Част от предлаганите дейности и услуги са обособени в специализирани центрове, в чиято работа са привлечени външни експерти.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

Направление *Качество*

Обособяването на това направление на Палатата е в отговор на потребностите на фирмите от региона от информация и консултации в областта на прилагане на управленски стандарти, сертификация и стандартизация. През годините на съществуването си (от 2002 г.), *Центърът по качество* натрупа компетентност и предоставя информация и консултации в областта на:

- Управленските стандарта ISO 9001 (управление на качеството); BS OHSAS 18001 (управление на ЗБП); ISO 14001 (управление на околната среда) и ISO 19011 (вътрешен одит на системи за управление);
- Оценяване на съответствието и CE маркиране на технически продукти;
- Избор на консултираща и сертифицираща организация;
- Управление на човешките ресурси.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, *Центърът по качество* работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, Център по мениджмънт и други консултанти. Пример на такова партньорство беше организирането на двудневен курс, предназначен за органите за оценка на съответствието на тема „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018“, в партньорство с ИА БСА и ЦИЕС.

Палатата е предоставила многобройни консултации на фирми, най-вече в областта на процедури за оценка на съответствието на конкретни продукти за получаване на CE маркировка и системи за управление.

Направление *Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници*

Направлението беше обособено през 2002 г. за предоставяне на информационни и консултантски услуги по въпросите на енергийната ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). То оказва съдействие за разработване на проекти, трансфер на технологии, знания и опит, предоставя информация и оказва съдействие за намиране на източници за финансиране на проекти от национални, европейски и други международни програми в областта на ЕЕ и ВЕИ. Организира и провежда обучения и семинари по темите на ЕЕ и ВЕИ. Създава и поддържа информационна база данни за нормативната рамка, консултантските и лицензирани организации, работещи в областта на ЕЕ и ВЕИ, както и информация за източници за финансиране. Партнира с национални и международни организации. Съдейства на Областния съвет по енергийна ефективност.

Палатата участваше активно с обобщени мнения и предложения на регионалния бизнес при приемане на промените в *Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници*, както и в определяне на условията на програмната схема *Енергийна ефективност и зелена икономика* по Оперативна програма *Конкурентоспособност*.

ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА

Пример на такова партньорство беше провеждането на Информационен ден свързан новите моменти в Закона за енергийна ефективност, съвместно с ЦИЕС и Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), на който присъства Ивайло Алексиев, изп. директор на АУЕР.

През 2017 г. са предоставени консултации на фирми и организации за ЕЕ и ВЕИ, саниране на сгради а така също за разработване и финансиране на енергоспестяващи проекти.

Развитието на световната и националната икономика показва перспективността на сектора на ЕЕ и ВЕИ и правилността за избора му като един от водещите в дейността на Палатата.

Преводи и легализация

Палатата предлага комплексни услуги, включващи преводи, легализации и консулски заверки. Разполага с голям брой преводачи, покриващи всички европейски и много други езици. На тази база и с наличните международни контакти може да се развие предлагането на международни преводачески услуги. Потенциалът на Палатата в това направление все още не се използва пълноценно и има още какво да се направи за популяризирането на услугата сред бизнеса.

Направление Екология

Опазването на околната среда е направление в което Палатата винаги е имала активна позиция. Така беше и през изминалата 2017 г. Заедно с партньорски фирми с експертиза в сектор Екология, Палатата предлаганите услуги на фирми и организации в следните екологични направления:

- Програми за опазване на околната среда
- Програми за управление на отпадъците
- Програми за управление качеството на атмосферния въздух
- Програми за управление на водния цикъл
- Оценки за въздействието върху околната среда
- Планове за регионални съоръжения за обезвреждане на отпадъци
- Други проекти и програми в сектор управление на околната среда в т.ч и системи за управление на околната среда.

Съвместно с бизнеса и представители на компетентните ведомствени структури се установиха добри партньорски практики, относно подобряване на комуникацията и информацията от централните власти към бизнеса. Тук ролята на Палатата беше изключително полезна, като палатата участва активно в консултативните процеси по важни за сектора нормативни промени, свързани с изменения на рамкови Закони и подзаконови нормативни актове. Палатата затвърди позицията си на предвидим партньор и референт по решаването на съвместни задачи, касаещи проблеми на околната среда и устойчивото управление. Задълбочи се консултативният характер на ниво парламентарна комисия по околна среда.

В партньорство със структурите на ведомства като РИОСВ, РЗИ, МЗ и публични организации (общини и неправителствен сектор, международни организации), ролята ни в разпространение на информация и ноу-хау, в сферата на устойчивото развитие, включително провеждане на международни, национални и регионални кампании по глобални или специфични проблеми на околната среда, дава тласък за утвърждаване на постигнатите добри практики и напред. Палатата участва активно в Програмния съвет за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Община Стара Загора.

Център за медиация

През 2005 г. към Палатата беше създаден Център за търговска медиация, в рамките на проекта *Реформи в търговското право* с подкрепата на Американската агенция за международно развитие (USAID). Използването на медиацията като алтернативен метод за извънсъдебно решаване на спорове не намери широко приложение в България и поради това Центърът за търговска медиация неможа да се разгърне и на практика преустанови дейността си. В последно време се забелязва активиране на сформирани на структури в страната за прилагане на този метод. Оценявайки потенциала и перспективата за развитието на медиацията в бъдеще, група от 11 медиатори от Стара Загора, регистрирани в *Централния регистър на медиаторите*, през март 2018 г. сформираха *Център за търговска медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора* и започнаха дейност в следните направления:

- структуриране организационно и документално дейността на медиаторите и провеждането на процедурите по медиация;
- популяризиране на медиацията като ефективен съвременен способ за извънсъдебно решаване на спорове;
- обучаване и да съдействие за повишаване на квалификацията на медиаторите;
- развитие и поддържане на отношения със съда;

- поддържане на контакти и обмяна на добри практики с национални и международни медиаторски организации.

Към дейността на Центъра по медиация вече се проявява реален интерес. Обявени са и първите обучения по медиация, с което се очаква да се увеличи броя на медиаторите към Центъра.

Съдействие за въвеждане на изискванията на Общия регламент на ЕС за защита на личните данни

Палатата се включи активно в проучването и популяризирането на Общия регламент на ЕС за защита на личните данни 2016/679 - GDPR. Заедно с БТПП и Националната система на ТПП/К развиваме собствена експертиза по темата, с която да съдействаме на фирмите за въвеждане на изискванията регламента. До момента, в партньорство с водещи експерти, в Стара Загора са проведени два семинара за начално запознаване със сложната материя. Това ще продължи и след датата за активиране на регламента - м. май 2018 г. и се очертава да бъде една от услугите на Палатата в бъдеще.

Издателска и медийна дейност

Търговско-промишлена палата - Стара Загора развива успешно тази дейност вече 17 години. Тя включва:

- Издаване на Икономически годишник на регион Стара Загора;
- Администриране и поддръжка на Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com);
- изработка и поддръжка на други сайтове, свързани с дейности на Палатата и на партньорски организации;
- комуникация с членовете и клиентите на Палатата;
- участие в подготовката и провеждането на всички събития на Палатата;
- работа по проекти и др.

По-важните акценти от дейността са свързани с:

Икономически годишник на регион Стара Загора

През 2017 г. излезе от печат 16-и брой на Икономически годишник на регион Стара Загора. Изданието е уникално по рода си не само за област Стара Загора. То е двуезично (български и английски език) и представя актуални данни за икономиката на региона, класации на фирмите по приходи от оперативна дейност, печалба и рентабилност, в две категории – Големи предприятия и Малки и средни предприятия. Изданието използва собствена информация на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и се позовава на официални източници.

Изданието е полезен справочник за предприемачите, за гостите и потенциалните инвеститори в региона, както и за представители на дипломатически мисии в България. Електронната му версия може да се намери на <http://www.chambersz.com/ikonomicheski-godishnici-na-region-stara-zagora>.

Икономически интернет портал на регион Стара Загора - www.chambersz.com

Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com) отстоява вече 13 години позициите си на електронна регионална медия и е най-посещаваният сайт, съдържащ икономическа информация за област Стара Загора. Той предлага актуална информация както за широката аудитория, така и пряко касаеща ръководителите на предприятия.

От години сайтът предлага текстови новини, снимки и авторски видео репортажи и това повишава неговата атрактивност и полезност.

Голяма част от публикациите в сайта са авторски или се появяват първо на сайта на Палатата, като в много случаи след това се цитират от други информационни сайтове с добра посещаемост.

На сайта се публикува информации за предстоящи събития и форуми, които са важни за регионалния бизнес, коментари и анализи, позиции и информации за събития на Палатата и на партньорски организации и други новини.

Икономически портал на регион Стара Загора привлича посетители най-вече заради постоянно обновяващата се информация, която читателите му определят като обективна и полезна.

Сайтът предлага много добра възможност за фирмите да публикуват свои търговски съобщения, рекламни текстове, обяви и друга информация. Фирмите от региона могат да потърсят и форми за свое индивидуално представяне и за реклама.

Заедно с основния си сайт Палатата разработва и поддържа и десетки други информационни и фирмени сайтове. Те са специализирани в конкретна тематика и най-често са свързани с проектите, които изпълнява Палатата и с дейността на партньори.

Други медийни дейности са: организиране на пресконференции (за събития на Палатата и на фирми); работа по конкретни задания на фирми, свързани с пиар на тяхната дейност; фото и видео документиране на срещи, семинари, форуми и др., които се провеждат в залата на Палатата и на други места в региона и други събития.

Общо за издателската и медийна дейност, която Палатата разви през последните няколко години, можем с гордост да кажем, че в България няма друга неправителствена организация с такъв разнообразен, мощен и професионален медиен ресурс. Това се дължи на следваната през последните 13 години политика и разбиране за начините на работа с различните медии, а също и на професионализма занимаващите се с тази дейност в Палатата.

Изложения, конференции, други бизнес форуми

През годината Палатата продължи активно да съдейства на фирмите за участия в национални и международни панаири и изложения, бизнес мисии, срещи, делегации и др. бизнес форуми. Такова съдействие получиха 42 фирми. Като примери могат да се посочат бизнес форуми в Иран, Турция, Италия, и Румъния.

Търговско-промишлена Палата – Стара Загора в партньорство с компания OINORAMA wine consulting & business solutions и с подкрепата на Община Стара Загора вече шест поредни години организират **Фестивала на виното и културното наследство Августиада** (www.avgustiada.com). Събитието се провежда основно в Регионален исторически музей, но ангажира на практика голяма част от културните институции на Стара Загора и се подкрепя от и от много фирми и организации. И шестте издания на фестивала бяха много успешни и показваха големия му потенциал за развитие. Последната Августиада се проведе от 13 до 15 октомври 2017 г. На нея, в неповторима атмосфера, си дадоха среща винопроизводители, представители на хранително-вкусовия бранш, ценители на виното, гастрономията и културното наследство, представители на различни сфери на бизнеса от страната и чужбина. На изложението бяха представени повече от 250 вина на 35 водещи изби от България, Турция, Гърция и Македония. Официалния международен партньор беше Гърция. Форумът беше съпроводен от тематична конференция, приготвяне на живо на кулинарни специалитети от МЕТРО Академия, подкрепена от Аякс груп Стара Загора. За втори път тази година се проведе избор на царица на Августиада. Този елемент на фестивала се оказва много атрактивен и ще остане като основен негов елемент в бъдещите му прояви. Седмото издание на фестивала Августиада 2018 ще бъде от 12 до 14 октомври 2018 г. На него се предвиждат още нови елементи, които да затвърдят авторитета му и да го наложат трайно в националния винен календар на България. Международен акцент на Августиада 2018 ще бъде Швейцария.

Августиада, заедно със станалото вече традиционно, най-голямо на Балканите изложение на селскостопанска техника БАТА Агро, както и развитието на други специализирани изложения, ще допринесат за икономическото развитие на региона и за популяризирането му в страната и зад граница. За това би трябвало да се помисли по-активно за изграждането на **Експо център Стара Загора**.

Професионално образование и обучение

Към Палатата от 2002 г. е създаден клон на **Национален център за професионално обучение в системата на БТПП**, който е част от национална мрежа, обединяваща 23 аналогични центъра към регионалните търговски палати.

Центърът има издаден лиценз № 200212019 от Националната агенция за професионално обучение и образование към Министерски съвет и предлага квалификационно обучение и краткосрочни курсове по 103 специалности в 70 професии.

Въпреки големия потенциал и през изтеклата година годината старозагорският клон на Центъра на практика не функционираше, с изключение на обучения в сектор „Пчеларство“ и още няколко маломерни обучения по програми. Има и обективни причини, свързани с проблемите в централното ръководство на Центъра, но липсата на специалисти, програма и визия за развитие на тази дейност на местно ниво, са основните причини за изключително ниската му ефективност. В бъдеще трябва да се обърне сериозно внимание за развитие на дейността на Центъра, обменяйки опит с аналогичните центрове в някои регионални палати, където обучителната дейност е сред основните приходоносни дейности. Очакваме през 2018 г. тази дейност да се задили.

Един от важните проблеми, стоящи пред регионалния, а и пред националния бизнес, чиято актуалност все повече нараства, е **проблемът с недостига на качествени технически кадри както със средно, така и с висше образование**. През последните три години Палатата поема координационна роля в организацията на заинтересованите страни от Старозагорски регион както за дискутиране и анализиране на проблема, така и за набиране и реализиране на мерки за неговото решаване. Основен участник в процеса е **заинтересованият бизнес**, който, освен че дава информация за потребността от такива кадри, трябва да играе важна роля при определяне на обучителните програми, които е необходимо да съответстват на динамично променящите се технологии и производствени условия и да съдействат за осигуряване на практическото обучение в условия, близки до реалните. **Дуалното**

обучение е важен инструмент за решаване на този проблем, затова партньорството ни с Българо-швейцарската търговска камара и с екипа на проекта „ДОМИНО“ е изключително полезно. Други партньори в този процес са старозагорските организации и институции: **Клуб на работодателя, Стопанска камара, Бюрото по труда, Регионален инспекторат по образованието, Тракийски университет, техническите професионални гимназии, младежки организации и общините от региона.** Благодарение на всичко това Старозагорски регион е лидер във внедряването на дуалното обучение в България. От 16 професионални гимназии в страната, в които е въведен този прогресивен обучителен метод, 5 са в Старозагорска област. Този процес трябва да продължи и да се намерят по-ефективни форми за неговото развитие, вкл. и финансиране по национални и европейски програми.

Финансови консултантски услуги

Търговско-промишлена палата – Стара Загора винаги е предлагала информация на бизнеса за различни възможности за финансиране на дейността му – банкови услуги, национални, европейски и други международни програми и схеми. В тази си дейност Палатата партнира тясно с много банкови, застрахователни и други финансови институции.

Праз 2013 г. Търговско-промишлена палата – Стара Загора стана официален представител и агент на **Микрофинансираща институция ДЖОБС** и подписа договор за партньорство с ББР. За съжаление, поради структурни промени, тези договори на практика преустановиха действието си. Очакваме, след реструктурирането на тези институции, това полезно за регионалния бизнес партньорство да продължи.

Палатата ще продължи да развива отношенията си с банките и други финансови институции, като **Фонда за регионално развитие JESSICA.**

Сектор Туризъм

Туризмът, особено културният туризъм, има сериозен потенциал за развитие на база на изключителното културно-историческо наследство в Старозагорския регион, съчетано с възможностите за екологичен, спа и конгресен туризъм. За съжаление, недостатъчно се работи за използването на този потенциал, който получи сериозно международно признание още през 2009 г. по време на инициирания и реализиран от Палатата в партньорство с други институции и организации проект *Представяне и развитие на Старозагорския регион като устойчива и предпочитана туристическа дестинация* с помощта на Световната асоциация на туристическите агенции WATA и лично с подкрепата на изпълнителния й директор г-жа Кристин Фурние, под надслов *Пътуване във времето.* Високата оценка и подкрепа за проекта, която получихме от организация като WATA, ни дава увереност, че това е правилният път за развитие на туризма в региона като интегриран регионален туристически продукт. Защото са малко местата по света, където на такава малка площ може да се види толкова плътно представена история от неолита до наши дни и си заслужава си тя да бъде показана пред света. Но ако желаем да постигнем реални и осезаеми резултати в това направление, трябва да работим по-координирано и по-организирано с Областна администрация, общините, АРИР и други организации с отношение към туризма. Да ангажираме по-сериозно туристическия бизнес и още по-ефективно да се използва проектното европейско финансиране на сектора, а също така да се развиват атракции, като Фестивал на виното и културното наследство *Августиава*, които да се представят като общ културен календар, заедно с традиционния *Празник на розата* и другите празници в Казанлък и региона. Международни проекти, като този, за *Оценка на природното, историческото и културното богатство, разработи стратегия за устойчив приключенски туризъм и укрепване на капацитета за управление на туристически продукти*, по Черноморска програма за сътрудничество, в който Палатата заедно с АРИР Стара Загора участваха, могат да помогнат за развитие на туристическия потенциал на региона. Разработването на новата Стратегия за развитието на туризма на Община Стара Загора, с привличане на консултантска помощ от професионалисти в туристическия маркетинг, с използване на съвременните средства за комуникация, е верния път за популяризиране на туристическия потенциал на нашия град и за привличане на туристи.

Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък

Регионалните академични центрове (РАЦ) Стара Загора и Казанлък са част от Националната академична мрежа (НАМ), създадена по инициатива на Българската академия на науките (БАН) през 2013 г. Мрежата помага за прагматизиране на науката и за повишаване на конкурентоспособността на регионалната и националната икономика. Тяхната основна цел е да съдейства за широко, пълноценно и ефективно сътрудничество и интеграция между институтите на БАН и техните подразделения, Тракийски университет – Стара Загора, другите регионални научни звена – Земеделски институт Стара Загора, Института по полски култури Чирпан, Института по розата и етеричномаслените култури Казанлък, образователната инфраструктура, регионалната и местна власт, гражданския сектор и иновативния бизнес от Старозагорския регион за съкращаване на пътя на научните разработки до тяхната практическа реализация.

След създаването си, мрежата от регионални академични центрове проведе много работни срещи и форуми в различни градове на страната. В Стара Загора и Казанлък се проведоха мащабни конференции под надслов „Връзки на развитието“, в които взеха участие институти на БАН, на регионалните научни звена, на регионалните и местни власти, както и ръководители на водещи фирми от различни сектори на регионалната икономика и представители на неправителствени организации. На тези форуми беше показан големия индустриален и научен потенциал на Старозагорски регион и се предложиха насоки за развитие на местните икономики. Бяха представени широките възможности за сътрудничество между бизнеса, институтите на БАН и другите национални и регионални научни звена. На тях се проведоха множество срещи между предприемачи и представители на научните звена. В следствие на това се иницираха редица съвместни конкретни проекти научно-приложен характер, в подкрепа на регионалната икономика и този процес продължава.

През годината, със съдействието на двата регионални академични центрове, в региона се проведоха редица събития. В Стара Загора: конференция „Историческото наследство на Стара Загора, Тракия и Балканите“; лектория „Слънчевата система - нашият галактически дом“; със сп. „Бизнес клуб“ - бизнес форум „Силни региони за силна икономика“; съвместно с Института по математика и информатика към БАН, РУО Ст. Загора и други партньори 30 учители по математика и информатика от област Стара Загора бяха обучени за прилагане на изследователския подход в обучението по математика; петата Областна панорама на професионалното обучение. В Казанлък: научна конференция на тема „Национална и регионална икономика – актуално състояние, потенциал, перспективи“; изложби и конференции.

Задачата на академичните центрове в Област Стара Загора е и в това да съдействат за по-добра координация между елементите от веригата: образование – наука – производство, за решаване на най-голямото предизвикателство пред бизнеса - липсата на обучени кадри за индустрията. Те, в партньорство с Българо-швейцарската търговска камара и екипа на проекта ДОМИНО до голяма степен съдействаха за успешния старт на внедряване на дуалното образование, с използване на швейцарския опит, в което Старозагорска област е на първо място в България. През 2017 г. в ПГ *Иван Хаджиенов*, Казанлък се дипломира първия випуск с дуално обучение по проекта ДОМИНО. За учебната 2017/2018 г. този прогресивен и ефективен образователен механизъм е се прилага в 5 професионални гимназии и в 9 паралелки на Областта.

И през 2017 г. изпълнението на иновативни проекти и разширяването на партньорството между науката и бизнеса остават най-важните задачи пред Регионалните академични центрове на Стара Загора и Казанлък. Продължава и активната работа за в рамките на НАМ за постигане на национален консенсус по разработения от БАН документ *Възгледи за основните национални цели и устойчиво развитие на България*, който съдържа пакет от национални цели и приоритети. Но за създаването на устойчивост в развитие на НАМ е необходимо ресурсно, материално и кадрово обезпечаване на мрежата и центровете, което може да стане само с включването им в национална проектна схема по ОП НОИР.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС

Имайки предвид въздействието на световната икономическа криза и затрудненията на експортно ориентирани фирми, Палатата насочи дейността си в подпомагане на бизнеса за намиране на нови задгранични търговски и кооперационни партньори. Основен инструмент при съдействието за бизнес коопериране е Европейският информационен и иновационен център (EEN).

Европейски информационен и иновационен център

Вече девет години Палатата е домакин на **Европейски информационен и иновационен център (ЕИИЦ)**, който е част от **Enterprise Europe Network (EEN) - Европейската мрежа за подпомагане на бизнеса** - най-голямата европейска мрежа в подкрепа на бизнеса, създадена като основен инструмент на Главна дирекция *Предприятия и индустрия* на Европейската комисия в помощ на малките и средните предприятия. Съгласно работна програма ЕИИЦ - Стара Загора предоставя широк кръг интегрирани услуги на принципа *на едно гише*.

На база на десетгодишния опит от функционирането на Евро Инфо Центъра и създадените международни контакти, ЕИИЦ предоставя информация и консултации на бизнеса по всички въпроси, произтичащи от европейската нормативна уредба, касаеща стопанската дейност. Той оказва съдействие на фирмите за повишаване на тяхната конкурентоспособност и за намиране на чуждестранни бизнес партньори. Услугите, предлагани от ЕИИЦ, са съсредоточени в следните области:

Информация за единния европейски пазар

- Информация за европейските политики, касаещи бизнеса и националните законодателства, отразяващи европейските изисквания по отношение на видовете стопанска дейност и на продуктите
- Информация за функционирането и възможностите на вътрешния пазар на стоки и услуги
- Информация и консултации за стандарти, сертификация на продуктите и СЕ маркиране, за права върху

интелектуална собственост, за митническите формалности и процедури, критериите за екологичност на стоките и др.

ЕИИЦ - Стара Загора заедно с другите партньорски организации от българския консорциум получава предварителна информация и следи за новостите за предстоящи промени в европейските политики, касаещи бизнеса; за предстоящи програмни схеми; инициативи и кампании; получава електронни бюлетини от заседанията на Европейския парламент; печатни и електронни материали по различни теми от Official Publication Office в Люксембург - статистическа информация; анализи и прогнози; добри практики, резултати от проекти и любопитни факти; ръководства и обучителни материали; презентации на бизнес възможности в различните страни членки и други специфични теми.

Разпространението на информацията се осъществяваше по всички информационни канали, ползвани от Палатата, включително и чрез медийните ни инструменти. Уеб сайтът на ЕИИЦ www.een.bg предоставя информация в специализираните рубрики и множество линкове към национални и европейски източници. Информация се изпраща по електронна поща на всички членове на Палатата и според случая - на фирми от специализирани бази данни.

Излизане на международни пазари

- Оценка на пазарния потенциал на произвежданите продукти и маркетингови услуги
- Съдействие за намиране на бизнес партньори чрез обмен на оферти за търсене и предлагане в богатата база данни на мрежата
- Организиране на международни бизнес срещи, вкл. и по време на големи международни панаири и изложения
- Осигуряване на индивидуални срещи или посещения в чужди фирми, вкл. и за обмен на опит и екипи.

ЕИИЦ - Стара Загора активно използва възможностите на европейската мрежа при съдействие на фирмите за **бизнес коопериране**. В мрежата работят над 650 организации в повече от 60 страни. ЕИИЦ - Стара Загора е публикувал 26 нови бизнес профила на български фирми за търсене на партньори, като към тях има проявени интереси от над 95 чуждестранни фирми. Под формата на седмични бюлетини Бизнес оферти, съдържащи предложения за търговско и производствено коопериране, са разпространени над 2000 оферти на чуждестранни фирми, към които над 150 проявени интереса. Популяризирани са над 200 международни изложения и събития за бизнес коопериране в страната и чужбина, организирани със съдействието на цялата международна мрежа.

През 2017 г. ЕИИЦ - Стара Загора участва в организирането на 6 бизнес събития в чужбина - Иран, Швейцария, Гърция, Италия, Испания, и Турция, в които са участвали, или са били представени над 60 фирми.

Вследствие на всички предоставени услуги за бизнес коопериране от ЕИИЦ - Стара Загора през 2017 г. 18 фирми са осъществили бизнес сделки, а голям брой са в процес на преговаряне.

ЕИИЦ е много полезен инструмент и при маркетинговите проучвания, които Палатата извършва за свои клиенти, когато се търси специфична пазарна информация за страните членки, или при търсене на бизнес партньори в конкретна област. Такава услуга ЕИИЦ е предоставял и за чуждестранни клиенти.

Технологичен трансфер и иновации

- Съдействие за технологичен трансфер и технологично развитие - технологична оценка на производството и проучване с цел въвеждане на нови технологии и улесняване на иновационните процеси
- Съдействие за намиране на партньори и финансиране за създаване на нови технологии и иновативни продукти и услуги
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки - трансфер на нови продукти и процеси, търсене на технологични и бизнес партньори, създаване на високотехнологични смесени предприятия
- Предоставяне на информация за технологични оферти и заявки в тематичната област на дейност на предприятието под формата на абонамент
- Организиране на кооперационни борси за технологичен трансфер и ноу-хау между иновативни предприятия (т.н. брокерски дни).

Възможностите на европейската мрежа при съдействието на фирмите за технологична модернизация и повишаване на конкурентостта са много големи, тъй като в нея работят организации с над 10-годишен опит, като иновационни центрове.

Достъп до финансиране

- Информация за финансовите инструменти и програмите на ЕС и на процедурите за кандидатстване за финансова подкрепа.
- Консултиране на МСП в подготовката на предложения за кандидатстване по Структурните фондове на ЕС, Хоризонт 2020, Националния иновационен фонд и други финансиращи програми.

Изключително ценна е ролята на Европейската мрежа при намиране на партньори за кандидатстване за финансиране по програми, изискващи международни партньорства. Такова съдействие през 2017 г. са получили 15 фирми и организации.

ЕИИЦ Стара Загора е част е екипа на едно от четирите одобрени проектни предложения по първа фаза на Инструмента за МСП на програма Хоризонт 2020.

Най-голям е броят на клиентите, които са се обърнали към ЕИИЦ - Стара Загора за услуги, свързани с бизнес коопериране. Количествени показатели за предоставените услуги на ЕИИЦ са посочени в *Приложение 1*.

Двупосочна връзка между предприемачите и европейските институции

Европейската мрежа за предприятия е основен инструмент на ГД *Предприятия* и индустрия на ЕК и за обратна връзка с предприятията:

- Мрежата информира европейските институции за трудностите на предприятията на Европейския пазар, за ефективността на финансиращите програми и за други проблеми, произтичащи от европейските политики и нормативна уредба на ЕС, с цел те да станат по-благоприятни за бизнеса и да стимулират растежа и конкурентоспособността на европейската икономика;
- Мрежата участва в публичните консултации на ЕК при оценка на съществуващите политики и въвеждането на нови, свързани с МСП, чрез проучвания на мнението на бизнеса в рамките на тематични панели и предложенията на бизнеса и анализиране на получената информация.

Изпълнявайки задачите си в тази област, през 2017 г. ЕИИЦ - Стара Загора участва в публични консултации и проучване на мнението на фирмите във връзка с 3 теми: Директивата относно писмената декларация - задължение на работодателя да информира работниците или служителите за условията на трудовия договор или трудовото правоотношение, бъдещето на търговските и икономическите отношения между ЕС и Турция и Преразглеждане на специалните режими за малките предприятия в съответствие с Директива 2006/112/ЕО.

Въпреки че ЕИИЦ е създаден да обслужва специално малки и средни предприятия, не рядко наши клиенти бяха обществени и неправителствени организации, държавни и общински институции, ученици и студенти, Тракийски университет, граждани, представители на медиите.

Териториалният обхват на клиентите на ЕИИЦ - Стара Загора по план включва областите Стара Загора, Хасково и Габрово, но поради ефективните PR дейности и особено популярността на сайта му, има клиенти от цялата страна, вкл. и от София.

Палатата да продължава участието си в националния консорциум на мрежата EEN през програмния период 2014-2020 г.

Двустранни връзки със страни от ЕС

Ролята на Палатата, самостоятелно или в сътрудничество със системата от Търговско-промишлени палати и/или с други подкрепящи бизнеса организации в България, е да съдейства за разширяване на географския обхват на бизнеса на членовете си.

За съдействие на фирмите с интереси на **италианския пазар** Палатата си партнира с палатите, членове на Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса в Италия. Сътрудничеството ни с Италианската търговска камара в София е изключително ползотворно в насока изпращане на наши фирми като посетители на международните панаири в Италия, където разходите им за пребиваване се поемат от италианска страна.

През 2017 г. се утвърдиха контактите ни с **Франция** - Агенцията за насърчаване на износа в регион Пикардия и Търговските палати в Амиен, от където дойдоха няколко запитвания за подизпълнители в нашия регион. Те се базират на съвместните ни проекти с екологична насоченост и на сътрудничеството ни в Европейската мрежа за подкрепа на бизнеса. През отчетния период сме обслужвали 16 наши и френски фирми при търсене на пазарна информация и бизнес коопериране.

Сътрудничеството с **Германия** през 2017 г. продължи предимно с Германско-българската индустриална и търговска камара, с помощта на която сме отговаряли на въпроси на фирми, най-вече за участие в германски панаири, за които БГТИК е представител. Но има много по-голям потенциал за партньорство с организации и фирми от Германия, като най-развитата европейска икономика, и това трябва да е акцент на бъдещата ни международна дейност. През 2018 г. се предвижда посещение на Баварска делегация в Стара Загора.

През 2017 г. традиционно добрите контакти с **Гърция** бяха сериозно повлияни от вътрешната криза на южната ни съседка. Това засили интереса за изнасяне на дейността на гръцки фирми в България и респ. в региона на Стара Загора. Все пак продължи сътрудничество с Федерацията на индустриалците в Северна Гърция в Солун, която е член на Европейската мрежа. Общата ни граница и членството ни в ЕС предполагат повече взаимни контакти и бизнес обмен, които обаче ще зависят от развитието на процесите в Гърция и на Балканите.

Като добра практика за развитие на двустранни отношения и през 2017 г. може да се посочи партньорството ни със **Швейцария** (независимо от специалния й статут относно ЕС), на базата на доброто партньорство между Търговско-промишлена палата - Стара Загора и **Българо-швейцарската търговска камара**. Това се дължи и на партньорството на по проекта ДОМИНО. През м. март в Швейцария се проведе два бизнес форума на високо ниво, с участие на ТПП -

Стара Загора и старозагорски фирми. Продължи партньорството ни с **Българо-скандинавската търговска камара**, представляваща 5-те скандинавски страни Швеция, Норвегия, Финландия, Дания и Исландия.

Сътрудничество със страни членки на ЕС от Централна и Източна Европа

Отношенията със страните от Централна и Източна Европа са специфични и трудно могат да се интензифицират. До голяма степен, поради общите проблеми, ние сме повече конкуренти, отколкото партньори. Често отговаряме на запитвания на търговската мисия на **Чехия** у нас, популяризираме и бизнес запитвания, които често получаваме от търговската мисия на **Унгария** и **Полша**, но наши фирми рядко се обръщат към нас с интереси към тези страни.

Сътрудничество с американски програми и организации

За обслужване на инцидентните запитвания за конкретна информация или бизнес сътрудничество със **САЩ** Палатата си партнира с Американската търговска камара в България (АМСНАМ), с Търговската мисия на посолството на САЩ в България и с центровете на Европейската мрежа за подкрепа на бизнеса в Ню Йорк и Вашингтон, в единия от които работи българка. Създали сме всички институционални предпоставки за съдействие на двустранните отношения, но въпреки това липсва съществен интерес от старозагорския бизнес към това направление. Важно за региона ни е привличането на американски инвестиции. Този процес трябва да се подпомага още по-координирано както информационно, така и логистично заедно с Областната и общинските администрации, АРИР и другите бизнес организации.

Сътрудничество с Балканските страни

Напоследък има голям интерес от страна на **турски палати и бизнес организации** за съвместни инициативи, които трябва да се използват за развитие на взаимноизгодно партньорство между фирми от двете страни. Като добър пример в това отношение са контактите ни с Одринската търговско-индустриална камара. Има още какво да се прави за облекчаване на визовия режим за турския бизнес и турските туристи, подобно на Гърция (също член на ЕС), което ще е само в интерес за България. От друга страна силно протекционистичната политика на турската държава към турските фирми сериозно пречи на българския внос на стоки и услуги. За да се подобрят тези условия са нужни координирани и системни действия на българските институции и бизнес организации с турските им колеги.

Деловите отношения на Палатата със **Сърбия** и **Македония** са епизодични, изразяват се основно в съдействие, при участия на панаири и бизнес делегации. Добри предпоставки за развитие на двустранни отношения има с Палатата на **Хърватска**, поради участието ни в съвместен проект, но тази възможност е значително възпрепятствана поради трудните транспортни комуникации между двете страни.

Въпреки географската близост с **Румъния**, бизнес отношенията ни с тази държава са слаби и се ограничават в подкрепа на някои прояви по съвместни проекти и с размяна на информация, основно в мрежата EEN.

Сътрудничество с Русия

След интензивните бизнес контакти с Русия през 2016 г., когато бяха организирани три бизнес мисии в Самара, в Ростов на Дон и в Твер, през 2017 г. бизнес контактите бяха рязко редуцирани, основно поради засилване на международните санкции към Русия. Въпреки големия потенциал за развитие на икономическо и търговско сътрудничество, подписаните споразумения за партньорство, и установените лични контакти, без нормализирането на международните отношения, този потенциал не би могъл да се реализира. За съжаление, краткосрочните и средносрочни прогнози не са оптимистични.

Сътрудничество с други страни

Съществува определен потенциал за развитие на бизнес контакти със страни от Близкия и Далечния изток, Латинска Америка и други региони на света, с които имаме епизодични контакти. Заслужава внимание развитието на отношенията ни с **Иран**, с помощта на Ирано-българската бизнес асоциация. Проведената бизнес мисия през юли 2017 г. в Хорамабад, провинция Лорестан и подписаното споразумение за партньорство с Лорестанската търговска палата, създават реални възможности за развитие на икономическо и търговско сътрудничество с този интересен регион на света. Но и тук сложната международна обстановка не позволява разгръщане на този потенциал, а перспективата не е оптимистична.

Съществуват предпоставки за развитие на бизнес контакти и с **Катар**, където от няколко години работи българка в Търговско-промишлената палата на Доха.

Към връзки с Палатата се стремят бизнес организации от **Индонезия** и **Корея**, които смятат, че има потенциал за развитие на бизнес отношения в специфични области. Срещата с посланика на Южна Корея в Стара Загора даде индикации за сериозни инвестиционни намерения на южнокорейския бизнес към нашия регион. Палатата разпространява възможностите за обучение и обмен на опит на **Центъра ЕС - Япония** в София, които могат да прераснат и във възможности за бизнес коопериране за фирмите, които се възползват от тях.

Развитието на партньорството на ТПП - Стара Загора с **Българо-китайската търговско-индустриална палата** създава добри предпоставки за развитието на търговски и кооперационни отношения на фирми от Старозагорския регион с фирми от **Китай**. За това могат да се използват по-активно 5-те центъра на Европейската мрежа в подкрепа на

бизнеса, открити от Европейската комисия в Китай за подпомагане на европейско-китайските търговски отношения. Поради спецификата на китайската политика, за да бъдем по-ефективни при двустранното партньорство и за насочване на големите китайски инвестиции към България и респ. към района на Стара Загора, е необходимо много по-активни и координирани действия между националните, регионални и местни институции и бизнеса.

УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ

Участие в усъвършенстване на нормативната база, в регионални и национални съвети и програми

Основна задача на Палатата, заложена и в нейния устав, е координиране на дейността с БТПП и другите регионални палати/камари в рамките на Единната системата на търговско-промишлените палати/камари в България за проучване и представяне на съгласувано мнение на членовете по проекти за нормативни актове, предложения за усъвършенстването им, участие в национални и регионални програми за развитие на стопанската дейност, защита на интересите на членовете пред държавни органи и развитие на бизнес средата. През 2017 г. Националната система от търговско-промишлени палати/камари е изразила аргументирани становища по 73 закони и подзаконни актове и други нормативни документи, касаещи бизнеса. Адресати:

- Премиер – 2
- Президент - 2
- Национален съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) – 20
- Народно събрание – 28
- Министърски съвет – 2
- Министерства – 12
- Други структури – 7

Преобладаващ характер на материята, по която са предоставяни становища, данъчен и осигурителен режим; регулативни режими; малки и средни предприятия; заетост, икономическо развитие и пр.

Анализът на ефективността от направените предложения показва следното:

- приети са напълно или частично 28 предложения;
- не са приети изцяло 11 предложения;
- в процес на обсъждане са 24 предложения;
- 10 от предоставените становища проекти не са получили

развитие.

Анализът на резултатите през отчетния период показва следното:

- Прекалено голяма лабилност на важната нормативна материя, касаеща трудово-осигурителните и данъчни задължения, което е сериозен проблем в стопанската дейност на страната ни, тъй като създава несигурност сред инвеститорите по отношение планиране на дейността.
- И през 2017 г. Палатата участва в традиционното изследване на бизнес климата в България, като съставна част от Европейски икономически преглед, проведено за 18-и пореден път от Асоциацията на Европейските палати Европалати – Брюксел, както и в проучването на ефективността на Управление на средствата по европейските финансови инструменти за развитие на България, проведено от организацията *Формула Европа* със седалище в Брюксел.
- Информационната система на Палатата предоставяше възможност на всички наши заинтересовани членове да се запознаят с проектодокументите и да изразят своето становище. Би ни се искало да получаваме много повече мнения, защото така може да се сформира по-обективна позиция. Често търсенето на мнението на бизнеса по важни за него проектозаконови и други нормативни актове е в много кратки срокове. Това се дължи на факта, че получаваме информацията от БТПП, а тя от своя страна от съответните държавни органи много късно. Това показва почти фиктивното отношение на властта към реалното мнение на бизнеса или е признак за слаба организация на функциониране на консултативните органи. За повишаване на ефективността на тази дейност е необходимо много по-силно и по-координирано лобиране. Необходимо е засилването на позициите на БТПП и Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България на регионално и национално ниво.

През годината ТПП - Стара Загора участва със свои представители в различни консултативни съвети за икономическо развитие на общинско, областно и национално ниво. По този начин успяхме да представим и доколкото беше възможно да защитим позициите на регионалния бизнес, а на националните форуми - и на националния бизнес при планиране, координиране и мониторинг на различни програми и проекти за икономическо и регионално развитие:

- Областен съвет за регионално развитие
- Областен и общински съвет за тристранно сътрудничество
- Обществен съвет за противодействие на корупцията
- Областен съвет по енергийна ефективност
- Областен съвет за сътрудничество
- Регионален и общински съвет по заетостта
- Областен и общински съвет по туризъм.

Участието на Палатата в регионалните органи за сътрудничество и представителство на Националната система на Търговско-промишлените палати/камари в над 200 национални съвета е много силен механизъм за лобиране в подкрепа на бизнеса и за подобряване на бизнес средата, който трябва още по-ефективно да се използва.

Участие в социалния диалог

Палатата участва във всички регионални органи на общинско и областно ниво, изградени на трипартитен принцип, а чрез БТПП и националната система на палатите/камари - и във всички такива национални организации. Палатата е конструктивен партньор на Общинската и Областна администрации и синдикалните организации в региона при социалния диалог, защитавайки интересите на членовете си. Участваме активно в оформяне на предложения на Националната система на палатите и представянето им в Националния съвет по тристранно сътрудничество и другите национални съвети, а така също при обсъждане на проектозаконови, касаещи социалната сфера. И тук е ниска активността на членовете на Палатата при дискусии и генерирането на мнения и предложения. Поради голямата важност на социалния диалог за развитието на бизнеса и особено при създаването на законите и подзаконовите актове, касаещи социалната сфера за ефективна защита срещу налагането на популистски решения, трябва да се създаде по-добре действаща система за отчитане и отстояване на мненията и интересите на бизнеса.

Развитието на гражданското общество в България и участието ни в процесите на европейското бизнес развитие неминъемо ще издигат ролята на работодателските организации като колективен изразител на интересите на бизнеса. За да изпълняваме по-ефективно тази функция и да бъдем по-полезни за бизнеса, трябва да работим още по-активно и координирано както в региона, така и в Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България.

Изключително важно за авторитета на Единната системата на търговско-промишлените палати/камари в България беше **затвърждаването ѝ като водеща работодателска организации в страната при проведената през 2016 г. оценка на представителността на работодателските организации в България.** И през 2017 г. БТПП и Палатската система участваха активно в работата на Асоциацията на обединените работодателски организации (АОБР) при сформирание на общи мнения и политики.

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Сътрудничество с БТПП и с другите регионални палати/камари

Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България представлява мрежа от 30 организации във всички областни центрове и в два други града. Тя е най-голямата национално призната работодателска организация и притежава потенциал за активно и ефективно лобиране за интересите на деловите среди пред всички институции и на различни нива. Координационните функции на системата се изпълняват от Съвета на председателите на ТПП/К. Един от проблемите на системата са съществените различия в нивото на развитие на отделните регионални палати, което не винаги е свързано с икономическото състояние на региона. Има още какво да се желае от БТПП, като национален координатор на Единната система, въпреки че през последните година се забелязват съществени положителни промени в това отношение. Наличието на още няколко национално признати работодателски организации, сред които изпъкват с активната си роля Стопанска камара и КРИБ, и липсата на закон за камарите, според нас, крие опасност за бъдещето на системата. Издигане на ролята и авторитета на отделните организации и институционалното укрепване на палатите като членове на Единната система при използване опита на аналогични структури в Европа, трябва да бъде основна задача в бъдеще. Ние сме убедени, че само една добре работеща система от палати ще е в състояние да се наложи като структура, представляваща ефективно интересите на деловите среди, за което активно ще работим в бъдеще. Трябва да използваме възможностите да участваме в общи мрежови проекти с европейско финансиране, което ще помогне за консолидация и стабилизацията на системата.

Сътрудничество с други регионални и национални организации

С дейността си Палатата се наложи като естествен лидер, обединител и координатор на неправителствените организации и гражданското общество в региона както в икономическия, така и в социалния сектор.

Изключително добро е сътрудничество ни с **Агенцията за регионално икономическо развитие (АРИР)**, в която сме членове и участваме чрез представител в Управителния ѝ съвет. Партньорството ни с Агенцията в организирането на няколко събития и проекти беше много успешно, но съществува потенциал за реализиране на много нови идеи и проекти от полза за регионалната икономика и привличане на инвестиции, които обаче са възможни с участието и на други организации, Областна администрация и общините от региона.

Клубът на работодателя е естествен партньор на Палатата, в който членуват много от нашите членове. Поддържа добър обмен на информация и сме партнирали в няколко прояви, но има много по-голям потенциал за съвместни проекти, особено при проекти със значение за регионалната икономика. Очакваме новото ръководство на Клуба да катализира процеса на интеграция и партньорство на двете организации в интерес на регионалния и националния бизнес.

Стопанска камара - Стара Загора, другата национално представена работодателска организация, се стреми да извършва аналогична дейност и да предлага аналогични административни услуги, независимо че на Старозагорска територия тя е далеч от потенциала на Палатата (за разлика от съотношението в София). Независимо от конкуренцията, нашите отношения никога не са нарушавали рамките на добрия тон, а в редица случаи ефективно сме си сътрудничели при провеждане на регионални мероприятия.

Активно работим с **Тракийски университет - Стара Загора**. Особено ползотворно е сътрудничеството ни с **Аграрния**, а в последно време и със **Стопанския факултет**. Има предпоставки в бъдеще да разширим полето и ефективността на съвместните проекти. Добро партньорство, особено след сформирание на **Регионалния академичен център - Стара Загора**, имаме и с другите научни институции от Старозагорски регион – **Земеделски институт - Стара Загора**, **Института по полски култури – Чирпан** и **Института по розата и етерично-маслените култури - Казанлък**.

От институциите в Стара Загора партнираме добре с **Окръжен съд - Стара Загора**, **Областна дирекция на МВР**, **Регионалната здравна инспекция** и особено с **РИОСВ** чрез Екоцентъра на Палатата. Традиционно добри и развиващи са отношенията с **Бюрото по труда - Стара Загора**, с което през годината проведехме няколко съвместни и полезни за бизнеса събития.

Продължиха успешно да се развиват отношенията ни с **Областна администрация** и след смяната на областния управител. Получавахме подкрепа за всички прояви на Палатата, за които сме искали такова. Палатата участва активно със свои представители на практика във всички областни съвети. Въпреки ограничения ресурсен и властови потенциал на Областна администрация относно директното съдействие за развитието на бизнеса в региона, има още много възможности за индиректно съдействие, които могат да бъдат използвани в бъдеще.

През годината партньорството на Палатата с **Община Стара Загора** може да се определи като добро. Общината подкрепи няколко големи прояви на Палатата, като Фестивала на виното и културното наследство *Августиада*. Палатата също подкрепяше множество общински прояви и участва в редица общински съвети. Добра беше и комуникацията на Председателя на палатата с Кмета, Зам.-кметовете и Председателя на Общинския съвет. Въпреки това, има много неизползвани възможности за развитие на ефективни форми на сътрудничество, за да се реализира голяма част от потенциала за съвместни дейности и проекти в интерес на регионалния бизнес.

Добри предпоставки за сътрудничество има с **общинските администрации на Казанлък, Гълъбово, Раднево и Чирпан**, с които имаме постигнати договорености за партньорство, а с **общините Мъглиж и Братя Даскалови** имаме реализирани съвместни проекти, което е предпоставка за по-добро бъдещо сътрудничество.

Партньорски отношения Палатата поддържа с **Търговската гимназия Княз Симеон Търновски и Българо-германския образователен център**, с които бихме могли да участваме в съвместни проекти. Много от учениците на Търговската гимназия вече години наред провеждат стажовете си в Палатата, което се отчита като много добра и полезна практика. Заедно с това Палатата инициира диалог с ръководството на много от **професионалните гимназии в Областта**, с представители на бизнеса и с младежките общности, насочен към решаването на проблемите с качеството на подготвяните кадри и последващата им професионална реализация в предприятия от региона и работи активно, в партньорство с екипа на проект ДОМИНО за въвеждане на професионалното образование.

И през 2017 г. годината Палатата продължи съдействието на социалния сектор и за реализиране на корпоративната социална отговорност на бизнеса. Партнирахме в много проекти с Фондация **Обществен дарителски фонд - Стара Загора**, **сдружение Самаряни**, и др. Добро и партньорството през годината имаше с **Ротари и Лайънс клубовете**, и особено с **Граждански клуб ЛИПА**.

Палатата активно участва в сформирането на **Обществен форум за партньорство с местната власт**, който обединява на практика всички активно работещи неправителствени организации в Стара Загора. Това е добра форма за координация на гражданския сектор в нашия град за по-ефективна съвместна работа и ще работим за неговото развитие в бъдеще.

Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост

Младежите са нашето бъдеще и от нас до голяма степен зависи какво ще е то. Палатата осъзнава своята отговорност за създаване на условия и мотивиране на младите хора да останат да живеят и работят в Старозагорски регион. Този процес трябва да се развива в широко партньорство с другите заинтересовани организации и институции. Младежите не трябва да се разглеждат само като обект на „обгрижване“, а те самите да участват активно в процеса. За това и през годината съдействахме на **Младежки общински съвет** на организацията **ЗараЛаб**, обединяваща младежи в IT – сектора и на други младежки организации и инициативи. Темата е изключително актуална както на национално, така и на европейско ниво, затова такива инициативи приоритетно трябва да бъдат финансово подкрепяни от европейски програми. Палатата и в бъдеще ще продължи подкрепата им.

Връзки с обществеността

Дейността на Палатата и през 2017 г. до голяма степен беше в центъра на вниманието на медиите. Това продължи да съдейства за утвърждаване и повишаване на нейната популярност и до повишаване на авторитета ѝ. Най-голяма роля за подобряване на медийния ѝ облик изигра направление **Издателска и медийна дейност** към Палатата (виж раздел Специализирани дейности), който със своите разнообразни информационни инструменти на практика се превърна в може би най-голямата бизнес ориентирана регионална информационна агенция в страната. Въпреки собствените информационни канали, Палатата поддържаше добри, в много случаи партньорски взаимоотношения, с всички регионални медии, както и с кореспондентите на централните медии, които също отразяваха проявите ни. Периодично и по конкретни поводи давахме пресконференции, за да акцентираме върху определени теми и проекти. Въпреки това е необходимо да се търсят нови форми за мотивиране на медиите за отразяване на добрите бизнес новини, от което се нуждае както бизнесът, така и старозагорската общественост.

ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА

Палатата и през 2017 г. продължи да се развива като самоуправляваща се и самофинансираща се структура, независима от политически, етнически и религиозни сили, развиваща дейността си в интерес на своите членове и съдействаща за подобряване на бизнес средата и международните връзки на региона. За разширяване на дейността на Палатата, за по-плътното покриване на територията на Старозагорски регион, а така също за доближаване на дейността ѝ до фирми извън Стара Загора, съдействаха откритите представителства в Чирпан, Гълъбово и Раднево. В бъдеще е необходимо е да се намерят по-ефикасни механизми за активиране на дейността на представителствата и да се помисли за подобряване на комуникациите и в другите общини на областта.

Членове на Палатата

Както и до сега основна дейност през годината беше **работата с членовете на Палатата**. Членуването в Палатата е подчинено на принципите на доброволност, целесъобразност и необходимост. Кандидатът за членство се запознава с правата, произтичащи от това, с Устава на Палатата и Кодекса по етика. Всяка фирма, желаеща да стане пряк, или асоцииран член, подава заявление по образец, в която са отразени подробни данни за дейността ѝ. След утвърждаване на членството, информацията се въвежда и обработва в базата данни на Палатата и фирмата се ползва от всичките права на съответния вид членство.

Основните права и преференции, произтичащи от членството в Палатата, са:

1. Регулярно получаване на специализирана бизнес информация по електронна поща за предстоящи бизнес събития - бизнес срещи в страната и чужбина, обучения, семинари и презентации, икономически форуми, панаири и изложения, организирани бизнес посещения, и др., организирани от ТПП - Стара Загора и от други организации
2. Безплатен достъп до офертните бюлетини на ТПП - Стара Загора
3. Индивидуално информиране в предварително заявена област на интереси
4. Публикуване на профил на фирмата (предмет на дейност и контакти) в интернет сайта на ТПП - Стара Загора - Икономически портал на регион Стара Загора www.chambersz.com
5. Безплатно публикуване на едно бизнес предложение (оферта) в базата на мрежата *Enterprise Europe Network*
6. Включване в изданието Икономически годишник на ТПП с адресна информация и основна дейност на фирмата
7. Участие в кръгли маси и дискусии по въпроси, свързани с икономическото състояние на региона и страната, и право на предложения за законодателна инициатива
8. Получаване на референция за фирмата на български или английски език за представяне при участие в търгове в страната и чужбина

9. Преференциални цени при консултации в областта на: фирмено управление и мениджмънт; източници на финансиране; митнически, данъчни, юридически, счетоводни въпроси; качеството, стандартизация и сертификация, маркиране на продуктите, ISO стандарти; получаване на фирмени префикси за код по GS1 (баркод), електронна търговия, електронен подпис
10. Преференциални цени при участие в мероприятия и събития, организирани от ТПП - Стара Загора
11. Преференциални цени при публикуване на годишни финансови отчети
12. Преференциални цени при заверка на документи в ТПП – Стара Загора
13. Безплатно ползване на богатата информационна база данни на ТПП - Стара Загора.

Сравнителен анализ на членовете на Палатата

Броят на членовете на Палатата към 30.12.2017 и 30.12.2016 г., общо, преки и асоциирани членове е показано в

Година	Общ брой членове	Преки членове	Асоциирани членове
2016	1287	185	1102
2017	1289	185	1104
2016/2017 %	100,10%	100%	100,10%

Разпределение на членовете на Палатата според юридическата им форма, към 30.12.2017 г. в % е показано в таблицата:

Юридическа форма	Преки членове		Асоциирани членове	
	Брой	%	Брой	%
ЕТ	4	2,16	497	45,01
ООД	80	43,24	347	31,43
ЕООД	67	36,22	130	11,78
Акционерни дружества	28	15,14	63	5,71
Други	6	3,24	67	6,07
Общо	185	100	1104	100

Разпределение на преките членове на Палатата по отрасли на дейност към 30.12.2017 г. е показано на таблицата:

Отрасъл на дейност	брой преки членове	% от преките членове
Промисленост	95	51,35
Търговия	46	24,87
Услуги	44	23,78
Общо	185	100

Разпределение на преките членове на Палатата по брой на работещите в тях към 30.12.2017 г. е показано на таблицата:

Брой работещи	брой преки членове	% от преките членове
Под 50	114	61,62
От 50 до 100	21	11,35
Над 100	50	27,03
Общо	185	100

За информация, комуникация и обратна връзка с членовете Палатата разви широка и потребителски ориентирана информационна мрежа, която постоянно се разнообразява и усъвършенства. Тя включва:

Индивидуални писма с електронната поща - средно 2 пъти в седмицата с информация, съдържаща предстоящи бизнес събития или информация, касаеща бизнеса.

Интернет сайта на Палатата, който се поддържа на Икономическия портал на регион Стара Загора, е активно средство за електронна комуникация.

Индивидуално информиране по телефона - често при наличие на интересно събитие се използва този начин за индивидуален контакт, независимо, че информацията е изпратена с електронна поща.

Анкетите - няколко пъти в годината се предприемат проучвания на интересите на фирмите членове в различни области. Проучванията се предприемат с всички комуникационни средства - електронна поща, възможност за онлайн попълване на сайта, телефонно интервю, или среща. Тук е мястото да призовем фирмите за по-голяма активност. Обратната връзка, която ни дават за своите потребности от услуги, степен удовлетвореност от нашата работа или становища по нормативна уредба, касаеща тяхната дейност, са от изключително важно значение за Палатата за развитие на клиентски ориентирани дейности, както и за подобряване на нормативната база.

Всички други информационни ресурси на палатата - *Икономически годишник на регион Стара Загора, кореспондентските ни материали в регионални и централни печатни и електронни медии.*

Броят на преките членове на Палатата към 31.12.2017 г. спрямо края на 2016 г. остава същия - 185. Общият брой на членовете на Палата през 2017 г. е увеличен с 2, или с 0,1%. През последните години се забелязва стабилизиране на членовете на Палатата, но потенциала на регион Стара Загора е много по-голям и има възможност за увеличаване на членовете. За да стане това, трябва да се засили индивидуалния подход за работа с членовете, непрекъснато да се подобрява качеството на услугите и да се разработват нови услуги, по-адекватни на потребностите на фирмите, особено чрез специализираните дейности, както и предлагането на пакетни услуги. Въпреки че основна цел на дейността на Палатата е удовлетвореността на членовете, а не тяхното количество, броят на членовете е важен показател за представителността на организацията и в бъдеще ще се търсят още по-ефикасни форми за увеличаването им. Като перспективна насока са колективните членства на организирани структури и преди всичко браншови съюзи и асоциации, За мотивиране на тази форма на членство трябва да се работи по-тясно със съществуващите регионални звена на националните браншови съюзи или за инициране на създаването на нови. Друга насока за увеличаване на членския състав е развиване на мрежата на представителства на Палатата в региона.

Въпреки че Палатата предлага услуги на много фирми, организации и лица извън членовете ѝ, очакваме в бъдеще все повече фирми да оценяват предимството и многостранните ползи от членството в Търговско-промишлена палата - Стара Загора, което също да съдейства за увеличение на членския ѝ състав.

Управителен и Контролен съвет

През 2017 г. Управителният съвет (УС) е заседавал в съответствие с изискванията на Устава на Палатата. Проведени са 4 заседания на УС, а разглежданите въпроси и взетите решения са в изпълнение на целите и задачите на организацията. Заседанията са редовни, проведени са с кворум и на тях са присъствали над 74% от членовете на Съвета. За по-голяма оперативност и прозрачност, на заседанията на УС винаги са били канени членовете на Контролния съвет, като на всички заседания те са присъствали най-малко със свой представител. На заседанията на УС са присъствали и членове от екипа на Палатата или външни експерти, които са вземали отношения по конкретни въпроси.

Общо на заседанията си УС е разгледал 11 въпроса и са приети 15 решения, които са изпълнени. Редовно е отчитано текущото състояние на Палатата, изпълнението на поставените от УС задачи и са приемани отчети и информация за конкретни по-мощабни прояви на Палатата.

Председател на УС на Палатата и през 2017 г. беше **Олег Стоилов**. Неговата активност, опит и авторитет, както и добрите му контакти с регионалните и национални организации и институции, допринесоха за развитието на организацията и за повишаване на нейния авторитет.

Заместник-председател на УС през периода беше **Красимира Соколова**, която ръководеше оперативната и проектната дейност на Палатата. С дългогодишния си опит в Националната система от търговски палати/камари и между-народните си контакти беше много полезна и ефективна.

Активно в работата на УС през годината участваха и другите му членове – **Александър Палешутски, Йовчо Йорданов, Славин Янакиев, Иван Тотев, Пламен Русев, Благовеста Шинева, Станимир Танев, Петър Ангелов и Диана Господинова.**

Контролният съвет на Палатата: **Валентин Вълков** - председател и членове **Росен Иванов и Димитър Петков** изпълняваха не само задълженията си на контролен орган, а лобираха за Палатата и често съдействаха за осъществяване на нейни прояви, а така също участваха активно в тях.

Членовете на Управителния и Контролния съвети, използваха своите експертиза и авторитет за повишаване престижа на Палатата в страната и зад граница. Те допринесоха съществено за успешната работа на организацията.

Оперативен екип на Палатата

Към края на 2017 г. съставът на оперативния екип на Палатата е 6 души.

Красимира Соколова, като член на УС и зам.-председател, координираше цялостната оперативна дейност на Палатата, ръководеше участието на организацията в мрежата *Enterprise Europe Network* и Центъра по качество, освен това участваше активно при организиране и изпълнение на всички прояви на Палатата. На нея в най-голяма степен се дължи успешното участие на Палатата в международните проекти и развитието на международната ѝ дейност.

Висока оценка заслужават всички членовете на екипа - **Станимира Меразчиева, Красимир Стоименов, Светослава Павлова, Мануела Гуджева и Снежина Байкова**, които работиха активно в своите области и допринесоха съществено за постигнатите резултати на Палатата.

При многостранната и динамичната дейност на Палатата се допускаха пропуски и слабости, голяма част от които се анализираха и отстраняваха своевременно. Въпреки въведената **система за планиране, контрол и отчитане на дейността** и **система за оценка на персонала**, има още какво да се желае за нейното ефективно внедряване, обвързано с политиката за индивидуален подход за работа с членовете на Палатата. Това ще бъде и основна насока на дейността на палатата в сектора на човешките ресурси.

Материално-техническа обезпеченост

И през изтеклата година Палатата поддържа и развиваше материално-техническата си база, която да обезпечава със съвременни технически и програмни средства всички насоки на разностранната си дейност. Освен добрата компютърно-информационна система, Палатата разполага с необходимите условия за нормално провеждане на дейността: копирна техника, оборудване за семинари и презентации и друго офис оборудване, с добра фото- и видеотехника за нуждите на медийния екип. Естествено, за да бъдем в крак с изискванията на времето, трябва постоянно да модернизирате и обновявате техническия си парк, за което ще търсим различни възможности, вкл.чрез проектно финансиране. За обезпечаване на по-добри условия в работните помещения на Палатата, през 2018 г. е предвидена ремонтна програма, която вече се изпълнява.

Финансово-икономическо състояние

Финансово-икономическото състояние на Палатата към края на 2017 г. и към момента може да се отчете като относително балансирано от гледна точка на финансиране на изпълнението на проектната и стопанската ѝ дейност. Палатата завърши 2017 г. с положителен финансов резултат в размер на 1 531 лв. Печалбата ще бъде отнесена към фонд *Допълнителни резерви* на организацията. За обезпечаване на предварителното финансиране и съфинансиране на проектите, които са в основата на нестопанската ѝ дейност, е необходимо обезпечаване на устойчив финансов приход. За това в *Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2018 г.* са набелязани конкретни мерки, които се изпълняват.

Обобщена информация за финансовото състояние за 2017 г. е показана в *Приложение 3*.

Структурата на приходите в проценти за 2016 г. в сравнение с 2015 г. в проценти в таблицата:

Година	2016, %	2017, %
Постъпления от членски внос и вписване в ТР	16,1	18,1
Постъпления от услуги и дейности	37,1	32,8
Проекти по национални и международни програми	46,8	49,1
Общо	100	100

За подобряване и стабилизиране на финансовото състояние на Палатата и осигуряване на финансова устойчивост трябва да се реализират комплекс от мерки, които са залегнали в *Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2018 г.* и в момента се изпълняват. По-важните от тях са:

1. Повишаване на приходите от предлаганите услуги на Палатата чрез използване на създадената специализация в областта на:
 - качеството;
 - енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници;
 - PR и медии;
 - разработване и администриране на фирмени и общински проекти по национални и международни програми;
 - активно съдействие на фирми (български и чуждестранни) за осъществяване и поддържане на търговски и кооперационни отношения.
2. Участие като подизпълнител на проекти по национални, европейски и други международни програми.
3. Увеличаване на броя на членовете на Палатата и увеличаване на приходите от членски внос, чрез засилване на индивидуалния подход за работата с членовете и разработване на диференцирана система от нива на

членския внос в зависимост от предоставяне на различни пакети безплатни и преференциални услуги.

4. Разширяване на мрежата на представителства на Палатата в градовете на Старозагорска област и повишаване на ефективността от тяхната работа.

Отчитайки дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора през 2017 г. определено може да се каже, че тя се е ръководила от Устава на дружеството, от приетите Насоки за дейността на Палатата и голяма част от поставените цели за годината са изпълнени. Опирайки се на натрупания опит на Палатата, на престижа и възможностите на световната мрежа на Търговско-промишлените палати, компетентността и професионализма на членовете на екипа, имаме основания за увереност, че Търговско-промишлена палата - Стара Загора ще продължи да утвърждава позицията си на лидер в гражданския сектор, на важен фактор в обществено-икономическия живот, да работи пълноценно за успеха на фирмите - своите членове, както и за подобряване на бизнес климата, а оттам и за просперитета на Старозагорски регион.

Отчетът е приет на заседание на Управителния съвет на Търговско-промишлена палата - Стара Загора на 27 март 2018 г.

ОЛЕГ СТОИЛОВ

Председател на Управителния съвет

Приложение 1

Обобщените количествени данни за дейността на Палатата за 2017 г.

Дейности		Брой
1	Проведени семинари и обучения, презентации, бизнес форуми	15
	• общо участници	1 000
2	Консултации, общо, в т.ч. в областта на:	350
	• източници за финансиране	100
	• бизнес коопериране	120
	• качество, сертификация, стандартизация	50
	• енергийна ефективност и ВЕИ, околна среда	30
	• други области	50
3	Медийни прояви и бизнес публикации	над 1000

Приложение 2

Участие на Търговско-промишлена палата - Стара Загора
в програми и проекти през 2017 г.

ПРОЕКТ	ПРОГРАМА	КРАТКО ОПИСАНИЕ	ПЕРИОД
Enterprise Europe Network (EEN) - Европейска Мрежа в подкрепа на бизнеса	COSME	Предоставяне на интегрирани услуги за бизнес коопериране и иновации на малки и среди предприятия	2015 - 2020
AROUND-ME	Еразъм за млади предприемачи	Обмен на опит между стартиращи млади предприемачи и добре развиващи се МСП в Европа	2018-2020

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА СТАРА ЗАГОРА
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТИ ЗА 2017 г. И БЮДЖЕТ ЗА 2018 г. (хил. лв.)

Година		2016 (отчет)	2017 (отчет)	2018 (бюджет)
ПРИХОДИ				
1.	Членски внос към ТПП - Стара Загора	67	71	70
2.	Вписване в търговския регистър на БТПП (първоначално вписване, промени на вписване, сертификати за вписване)	4	4	4
3.	Марки, заверки на документи	30	30	30
4.	Стопански услуги, в т.ч.:	120	86	93
4.1.	Издаване на документи (покани, сертификати и др.)	8	8	5
4.2.	Организиране на семинари и други бизнес събития	37	25	30
4.3.	Консултантски услуги (консултации, преводи, съдействие)	48	32	35
4.4.	Рекламни и PR дейности	18	16	16
4.5.	Продажба на документи и материали	6	4	4
4.6.	Други услуги	3	1	3
5.	Международни програми и договори	195	158	190
ВСИЧКО ПРИХОДИ		416	349	387
РАЗХОДИ				
1.	Работна заплата	291	255	265
2.	Административно-стопански разходи, в т.ч.:	83	64	75
2.1.	Канцеларски и други материали	10	3	5
2.2.	Ток, вода, телефони, мобилни, охрана	10	8	10
2.3.	Външни услуги и доставки, свързани с изпълнение на дейностите	63	53	60
3.	Амортизационни отчисления	2	2	3
4.	Други разходи, в т.ч.:	35	26	40
4.1.	Командировки	20	14	15
4.2.	Други	15	12	25
ВСИЧКО РАЗХОДИ		411	347	383
РЕЗУЛТАТ		5	2	4

Финансовият отчет на Палатата е консултиран с регистрирания одитор д.е.с. Елеонора Червенкова